

Plastsmart sykehus

- Bakgrunn
- Prosjektstart
- Målinger og tiltak
- Resultat
- Erfaringer

Susan Bakke
Smittevernssykepleier
Avdeling for mikrobiologi og
smittevern, Ahus

&

Lene Marie Jacobsen
Fagutviklingssykepleier
KSM, Urologisk sengepost på
Aker, OUS

Bakgrunn

- **Samarbeidsprosjekt:** OUS HF, Helse Sør-Øst, Mepex og FHI
- **Finansiert av:** Handelens Miljøfond og Helse Sør-Øst
- **Mål:** redusere overforbruk av engangshansker med 30%
- **Fire avdelinger:** urologisk avdeling Aker. Akuttmottak, generell intensiv og postoperativ avdeling Ullevål

Bakgrunn

Prosjektet «Plastsmart Sykehus» (2022-2024)

- Mepex/OUS: Identifiserte tiltak for å redusere engangsplast
  - Størst Effekt: Redusere bruk av engangshansker

Feilbruk av Engangshansker

- Studier: Feilbruk på 40-60%
- «Gloves Are Of»: 30% reduksjon i bruk

Øke Kunnskapen hos Ansatte

- Veileder fra FHI: Riktig/feil hanskebruk
- Engasjement: Redusere engangsplast ved OUS HF

Prosjektstart

- Spørreundersøkelse
- Workshop med ulike arbeidsgrupper

Verdier inn i prosjektet

- **Kunnskapsbaserte tiltak**, ikke synsing
  - Smitte: engangshansker gir ofte redusert etterlevelse av håndhygiene
- **Trygghet** for pasienter og ansatte
- **Omsorg**: for mennesker og miljø
  - Hudkontakt: det handler om respekt og omsorg
  - God håndhelse for ansatte
- **Mot**: til å gjøre de endringene som skal til
- **Miljø og samfunnsansvar**: forstå avtrykket av avfallet vi genererer. Unngå sløsing.
- **Påvirke resten av samfunnet**: vi er en del av et større bilde og våre handlinger har ringvirkninger
- **Gjøre noe konkret**
- **Varig endring**

Årsak til overforbruk

Utrygghet

- Pandemi
- Økt smittetrykk
- Multiresistente bakterier

Kultur/vane/påvirkning

- Har pandemien gjort det vanlig?
Også ellers i samfunnet
- Ulike rutiner på tvers av avdelinger

Tilgjengelighet på hansker

- Økt tilgjengelighet etter pandemien?

Emballasjeproblematikk/kvalitet

- Hansker faller ut
- Sitter fast i hverandre
- Revner/har hull

Ønske om å beskytte seg selv

- Føre var
- Redd for å bli møkkete/tilsølt
- Æsj tenkning

Mangel på kunnskap

- Feil opplæring
- For sjelden opplæring

Distanse/profesjonalitet

- Engangshansker signaliserer profesjonalitet?
- Føles mindre personlig- hender mer intimt?

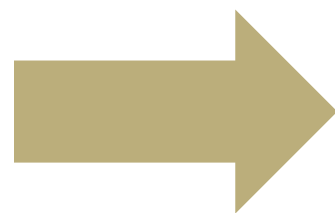
Annet

- Avbrutte prosedyrer (TLF ringer)
- Tidspress

Konsekvenser av overforbruk

- Redusert etterlevelse av håndhygiene
  - Dermed økt risiko for smittespredning
- Økt forekomst av hudirritasjon på hender
- Økte kostnader
- Økt belastning på miljøet

Nullpunktsmåling

Tiltak

- Få oversikt over **faktisk forbruk**
- **Urologisk avdeling**
  - 2 sengeposter
  - Mottaksenhet
  - Preoperativ poliklinikk
- Uke 16 2024
  - Sengepostene var sammenslått
- Varighet: **1 uke**
- **Telling** av tomme hanskebokser
- **Unngå påvirkning av resultater:**
ansatte visste lite om prosjektet i forkant

- Faglunsjer
- Informasjon «uronytt»
- Undervisning studenter i sykepleiepraksis
- Påminnelsesplakater:
  - FHI
  - Tegnehanne
  - Synlig flere steder i avdelingen (for ansatte og pasienter)

Resultat

Hansker pr pasient: 18

Hansker pr. ansatt: 29

Når trenger vi ikke hansker

1

Pasientmøter

Hilse på pasient

Forflytning

Trille rullestol eller seng
Trille smittepasient (omvendt praksis i dag)

Stell

Oventil-stell
Tannstell
Hårvask
Hjelp med påkledning
Re seng
Leieendring av pasient

2

Mat

Gjøre i stand og servere mat

Medisiner

Måle opp, eller blande medisiner (med unntak av antibiotika)
Utdeling av medisiner
Sette intramuskulære sprøyter
Trekke opp IV-medisiner

Undersøkelser og målinger

Måle blodtrykk og puls
Måle eller tømning av timediuresser
Blæreskanne

3

Rengjøring og rydding

Rydde rom/avdeling

Vaske med mopp i gangen
Gå med tralle fra sted til sted
Tørke støv av inventar
Oppvask på kjøkkenet
Frakt av utstyr (mopper og kluter) til vaskeri
Kjøring av gulvaskemaskin

Avfallshåndtering

Ta ut søppelposer og stripse dem
Håndtering av papp
Bringe avfall

4

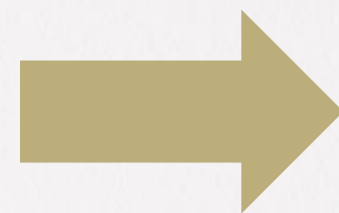
Utstyr og administrasjon

Håndtering av tekstiler som ikke er tilsølt
Ta ut av dekontaminator
Oppkobling av utstyr
Bistå med steril påkledning av ansatte

Pakke ut av bokser
Lete i skuffer
Hente utstyr fra skuffer og skap

Sette papir i beholder
Sette ting inn i display
Skrive på pc

Kontrollmåling

Tiltak

- Etter gjennomført tiltak
- Uke 26-27 2024

- Endret dispensere
  - SafeDon

Resultat

Hansker pr pasient: 16

Hansker pr. ansatt: 21

Sluttmåling

- Etter etablering av nye hanskedispensere/hansker
- Uke 40 2024
- Hanskeboksene ble veid

Resultat

Hansker pr pasient: 13

Hansker pr. ansatt: 17

TEGNERANNE FOR
FHI
Folkehelseinstituttet

Oversikt resultater

Uke 16	#0	Uke 26-27	#1	Uke 39-40	#2
Uro A	5	Uro B	20	Uro B	14
Uro B	34	Mottak/SD	11	Mottak/SD	2
Mottak/SD/PP	11	PP	0	PP	0
Sum=	50	Sum=	31	Sum=	16
Tilsvarer	5000	Tilsvarer	3100	Tilsvarer	3280
Sum pasienter	273	Sum pasienter	199	Sum pasienter	249
Sum ansatte	174	Sum ansatte	151	Sum ansatte	188

				Fra #0					Fra #0	Fra #1
Hansker p/pas	18,3	Hansker p/pas		15,5	15,44 %	Hansker p/pas	13,1	28,08 %	15,44 %	
Hansker p/ansatt	28,7	Hansker p/ansatt		20,5	28,55 %	Hansker p/ansatt	17,4	39,28 %	15,02 %	

Erfaring

- Kontinuerlig arbeid (nyansatte/studenter)
- Kulturendring
- Fortsette tellinger - økt bevissthet
- Relativt enkelt: 2 ressurspersoner, lite tidskrevende

Tiltakspakke

Slik kan du redusere unødvendig bruk av engangshansker!

1

Det begynner med deg

La oss bare si det med en gang. Du som leser dette, er den viktigste ingrediensen for å klare å få ned forbruket av engangshansker. Heia deg!

Spesialisthelsetjenesten har felles klima- og miljømål som skal bidra til å redusere fotavtrykket fra sykehusdrift.

Et av målene er å redusere unødvendig forbruk, øke ombruk og materialgjenvinning.

Sykehusene skal arbeide med å redusere unødvendig forbruk av usterile hansker og skal tilbake til et forbruk på 2019-nivå.

2

Før du starter

Å bruke færre hansker. Det høres vel lett ut? I utgangspunktet er det lett. Og likevel er det vanskelig på samme tid. Hanskene er jo der for å beskytte oss, selv om vi vet at det ikke alltid er slik. Hansker har også blitt en vane, noe vi tar på oss på autopilot uten å tenke over det.

Hva gjør du hvis du møter på motstand?
Let etter årsaken bak motstanden. Snakk med kollegaer om hva er årsakene til at man bruker flere hansker enn før. Kan de kjenne seg igjen i noen av disse årsakene?

Kommuniser hva som er bakgrunnen for at dere skal redusere hanskebruken. Formidle hva det er du ønsker å oppnå, og hvorfor det er viktig.

Se også:
[Spørsmål til refleksjon](#)
[Spørsmål og svar](#)
[Sett sammen et godt prosjektteam](#)

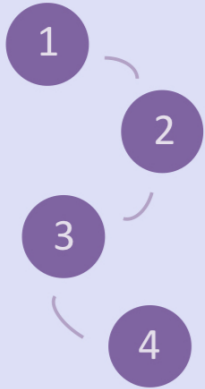
Har vi et reelt overforbruk?
Begynn med det som er enklest å få til. Er det noen av situasjonene dere vet at dere ikke trenger hansker? Bruk gjerne denne oversikten over [situasjoner](#) som inspirasjon.

Vær tålmodig!
Endring tar tid og krever modning. Kanskje ser dere ikke resultater med en gang. Sett pris på små tegn på at dere er på riktig vei.

10

Steg for steg

- [Sett sammen et godt prosjektteam.](#)
- [Få oversikt over forbruket \(nullpunktsmåling\).](#)
- [Kartlegg barrierer og ha tidlig innsats på mytekning.](#)
- [Inviter til dialog.](#)
- [Sett et mål.](#)
- [Legg en plan.](#)
- [Gjennomfør tiltak.](#)
- [Mål effekt og del resultater.](#)
- [Fortsett det gode arbeidet!](#)

11

[<< steg for steg](#)

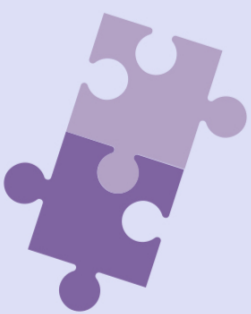
1. Sett sammen et godt prosjektteam

Alt går lettere når man er sammen om det!

Få med deg noen engasjerte kollegaer på laget, det gir mye motivasjon. Og så må selvfølgelig ledelsen være koblet på og med. Er det noen som du tror kan gi litt motstand? Da kan det være lurt å involvere dem på forhånd. Det er også lurt å involvere andre grupper, som renhold og portørtjenesten.

Hvem du kan ha med deg:

- Leder/ledergruppe
- Tillitsvalgt og/eller verneombud
- Smittevernsykepleier, fagsykepleier, driftssykepleier
- Leger/smittevernlege
- Ansattrepresentanter
- LAB assistenter
- Portørtjeneste, renhold, kjøkken

12